

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Опір матеріалів

Шифр та назва спеціальності

142 - Енергетичне машинобудування

Інститут

ННІ Енергетики, електроніки та електромеханіки

Освітня програма

Енергетика

Кафедра

Теоретична механіка та опір матеріалів (166)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр

5

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Хавін Валерій Львович

valerij.havin@khpі.edu.ua

Кандидат технічних наук, професор кафедри "Теоретична механіка та опір матеріалів" НТУ «ХПІ»

Автор понад 130 наукових і навчально-методичних публікацій.

Провідний лектор з курсу "Опір матеріалів"..

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс "Опір матеріалів" має метою знайомство здобувача освіти з наукою про інженерні методи розрахунків на міцність, жорсткість та стійкість елементів машин та споруд. В розглянутому обсязі курс охоплює розділи простого деформування стержнів, розрахунки про розтяганні, стисканні, згинанні та крученні

Мета та цілі дисципліни

Навчання студентів основам інженерного розрахунку елементів конструкцій, деталей машин та механізмів на міцність, жорсткість і стійкість при дії постійного або змінного у часі навантаження з урахуванням умов роботи цих елементів.

Формат занять

Лекції, практичні і лабораторні заняття, консультації. Індивідуальне розрахункове завдання.

Підсумковий контроль - екзамен

Компетентності

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ФК 12. Здатність брати участь у роботі над інноваційними проектами, використовуючи методи дослідницької діяльності.

Результати навчання

ПР 1. Знання і розуміння математики, фізики, тепломасообміну, технічної термодинаміки, гідрогазодинаміки, трансформації (перетворення) енергії, технічної механіки, конструкційних матеріалів, систем автоматизованого проектування енергетичних машин на рівні, необхідному для досягнення результатів освітньої програми.

ПР 2. Знання і розуміння інженерних наук на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми, в тому числі певна обізнаність в останніх досягненнях.

Інженерний аналіз

ПР 4. Застосовувати інженерні технології, процеси, системи і обладнання відповідно до спеціальності 142 Енергетичне машинобудування; обирати і застосовувати придатні типові аналітичні, розрахункові та експериментальні методи; правильно інтерпретувати результати таких досліджень.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредита ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Вища математика", "Фізика", "Теоретична механіка", "Матеріалознавство".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться з використанням інтерактивних мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, акцентується увага на застосуванні комп'ютерних і інформаційних технологій. Всі навчальні матеріали доступні студентам через сайт кафедри.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Геометричні характеристики плоских перерізів.

Статичні моменти і моменти інерції плоскої фігури, центр ваги, головні моменти інерції.

Тема 2. Механічні випробування матеріалів

Випробування на розтягання і стискання, основні механічні характеристики

Тема 3. Центральне розтягання-стискання стержнів

Основні поняття. Внутрішні подовжня сила. Напруження, деформації і переміщення при розтяганні - стисканні. Умови міцності і жорсткості.

Тема 4. Кручення стержнів

Основні поняття. Внутрішній крутний момент. Напруження, деформації і переміщення при крученні. Умови міцності і жорсткості.

Тема 5. Плоске поперечне згинання стержнів

Основні поняття. Внутрішня поперечна сила і внутрішній згинальний момент. Напруження, деформації і переміщення при згинанні. Умови міцності і жорсткості.

Теми практичних занять

Тема 1. Визначення геометричних характеристик складних перерізів.

Тема 2. Розрахунки на міцність і жорсткість при розтягання-стискання стержнів

Тема 3. Розрахунки на міцність і жорсткість при крученні.

Тема 4. Розрахунки на міцність і жорсткість при плоскому поперечному згинанні стержнів

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального розрахункового завдання з вирішення задач за темами: розрахунки стержнів при розтяганні - стисканні; розрахунки стержнів при крученні; розрахунки стержнів при згинанні. Задачі оформлюється у письмовий звіт і оцінюються. Студентам також рекомендуються додаткові методичні матеріали для самостійної роботи.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Писаренко Г.С., Квітка О.Л., Уманський С.С. Опір матеріалів.-К.: Вища шк., 2004. -655 с.
2. Шваб'юк В. І. Опір матеріалів : підручник для студ. інж. спец. вищих навч. закладів– Київ : Знання, 2016. – 407 с

Додаткова література.

1. Конохов В.І., Лавінський В.І., Хавін В.Л. Розрахунки на міцність стержнів при центральному розтяганні-стисканні. – Х.: НТУ «ХПІ», 2007. -76с
2. Конохов В.І., Хавін В.Л., Автономова Л.В. Розрахунки стержнів при крученні. – Х.: НТУ «ХПІ», 2011. -76с.
3. Конкін В.М., Киркач Б.М., Погорілов С.Ю., Кравцова Н.В. Розрахунки бруса при прямому згинанні. – Х.: НТУ «ХПІ», 2009. -80с.
4. Конохов В.І., Погорілов С.Ю., Конкін В.М. Геометричні характеристики плоских перерізів. – Х.: НТУ «ХПІ», 2019. -44с.
5. Комплект контрольних робіт ККР. / Методична розробка кафедри МСС та ОМ. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017.
6. Комплект тестів для контролю поточних знань з розділів курсу опору матеріалів. / Методична розробка кафедри МСС та ОМ. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (40%) та поточного оцінювання (60%).

Екзамен: письмове завдання (2 запитання з теорії + розв'язання задачі) та усна доповідь.

Поточне оцінювання: 3 онлайн тести (по 10%), та розрахункове завдання (30%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

20.08.2023

Завідувач кафедри
Денис ЛАВІНСЬКИЙ

20.08.2023

Гарант ОП
Оксана ЛИТВИНЕНКО